

Wechsler Çocuklar için Zeka Ölçeği Geliştirilmiş Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Wechsler Çocuklar için Zeka Ölçeği Geliştirilmiş Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32623>

Özet

Wechsler Çocuklar İçin Zeka Ölçeği Geliştirilmiş Formu, orijinal Wechsler Çocuklar İçin Zeka Ölçeği (WISC) enstrümanının Türkçe kültürüne uyarlanması ve faktör yapısına dönüştürülmesiyle geliştirilmiştir. Bu ölçek, çocukların genel zihinsel yeteneklerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin bu geliştirilmiş formu, özellikle normal zihinsel gelişim gösteren çocukların oluşturduğu bir örneklem üzerinde Dönüştürülmüş Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir. Yapılan çalışmada, ölçeğin iki temel üst boyut (Sözel ve Performans) ve bu boyutlara bağlı 12 alt testten oluşan karmaşık yapısına Türk popülasyonunda test etmeyi amaçlanmıştır. Bu çalışmada, ölçeğin psikometrik özelliklerinin incelenmesi açısından önemli bir uyarlama çalışmasıdır.

Anahtar Kelimeler

Wechsler Çocuklar İçin Zeka Ölçeği, WISC, Zeka, Zeka Ölçümü, Psikolojik Test, Çocuk Gelişimi, Dönüştürülmüş Faktör Analizi

Yazarlar

Cihat Çelik, İbrahim Yiğit, Gökçen Erden

Amaç

Bu geliştirilmiş formun temel amacı, Wechsler Çocuklar İçin Zeka Ölçeği'nin (WISC) Türkiye'deki çocuk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir şekilde uygulanabilirliğini sağlamaktır. Ölçek, çocukların farklı bilişsel alanlardaki yeteneklerini (Sözel ve Performans) ayrı ayrı değerlendirerek, genel zeka düzeylerinin kapsamlı bir profilini çizmeyi hedefler. Uyarlama çalışmasının spesifik amacı ise, ölçeğin kuramsal iki faktörlü yapısına Türk örnekleminde istatistiksel olarak dönüştürülmesiyle belirlenmiştir.

Yapı

Wechsler Çocuklar İçin Zeka Ölçeği Geliştirilmiş Formu, bireyin genel zekası (G) ölçeğin çok boyutlu bir yapıya temel alır. Bu yapı, iki ana üst boyutta organize edilmiştir: **Sözel Zeka** ve **Performans Zekası**.

Bu iki üst boyut, toplamda 10 temel alt boyut ve 2 yedek alt boyut olmak üzere 12 farklı bilişsel yeteneği ölçeğin alt testlerinden oluşur. Sözel testler genellikle dil becerileri, işitsel anlama, bilgi edinimi ve muhakeme yeteneğini; Performans testleri ise görsel-motor koordinasyon, uzamsal algı, hız ve problem çözme becerilerini değerlendirir.

Geçerlik

Sunulan kaynakta doğrudan nicel geçerlik katsayılar belirtilmemiş olsa da, Çelik, Yiğit ve Erden (2015) tarafından yürütülen çalışma, ölçeğin **yapı geçerli** üzerine odaklanmıştır. Bu çalışma, ölçeğin orijinal teorik yapısını Türk örnekleminde test etmek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanmıştır.

DFA sonuçları, ölçeğin iki faktörlü (Sözel ve Performans) yapısının normal zihinsel gelişim gösteren çocuklarda kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiğini ortaya koyarak, ölçeğin Türkiye'de zeka yapısını ölçme konusunda yapısal geçerliye sahip olduğunu destekler niteliktedir. Ancak, kapsamlı bir psikometrik değerlendirme için eş zamanlı geçerlik veya ayrırt edici geçerlik gibi diğer geçerlik türlerine ait ek veriler gereklidir.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirliğine dair spesifik nicel veriler (örneğin, Cronbach Alfa katsayıları, test-tekrar test korelasyonları veya iç tutarlılık değerleri) kaynak içerikte açıkça belirtilmemiştir.

Ancak, ölçeğin Wechsler Çocuklar için Zeka Ölçeği'nin (WISC) geliştirilmiş bir uyarlaması olduğu göz önüne alındığında, orijinal WISC serisinin uluslararası alanda yüksek güvenilirlik standartlarına sahip olduğu bilinmektedir. Uyarlama çalışmasının temel odağı yapısal geçerlik olsa da, ölçeğin klinik ve akademik kullanım için güvenilirlik analizlerinin ayrıntılı olarak sunulması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Wechsler Çocuklar için Zeka Ölçeği Geliştirilmiş Formunun faktör yapısı, Çelik ve arkadaşları (2015) tarafından normal zihinsel gelişim gösteren çocuklardan oluşan bir örnekleme incelenmiştir. Bu analiz, ölçeğin temel yapısının iki üst boyuttan oluştuğunu doğrulamıştır: **Sözel Zeka Boyutu** ve **Performans Zekası Boyutu**.

Faktör Analizi sonuçları, 12 alt testin (10 temel + 2 yedek) beklenen üst boyutlara yüklendiğini göstermiştir. Bu bulgu, ölçeğin Türkiye'deki çocuklarda da Wechsler modeline uygun olarak zihinsel yetenekleri iki temel alanda ayrıştırdığını teyit etmektedir. Bu yapısal doğrulama, ölçeğin Türk psikometri literatüründeki yerini sağlamlaştırmıştır.

Ölçek

Test Türü: Uyarlama

Format: Bireysel, yüz yüze uygulama gerektiren, materyal bazlı zeka testi bataryası.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar (Normal zihinsel gelişim gösteren çocuklar üzerinde standardize edilmiştir).

Yaş Grubu: Orijinal WISC'in hedeflediği yaş aralığına uygun (genellikle 6-16 yaş). Uyarlama çalışması spesifik yaş aralığına göre yapılmıştır.

Popülasyon Detayları: Çelik, Yiğit ve Erden (2015) çalışması, normal zihinsel gelişim gösteren çocuklardan oluşan bir örnekleme kullanmıştır. Bu, ölçeğin genel popülasyonda zeka düzeyini belirlemedeki normatif değerlerini desteklemektedir.

Test Metodolojisi: Bilişsel yeteneklerin standart skorlar (Sözel IQ, Performans IQ ve Genel IQ) ile ölçüldüğü, psikometrik temelli bir değerlendirme metodolojisi kullanılmıştır. Derecelendirme, her bir alt test için özel yönergelere göre uzman uygulayıcılar tarafından yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Zeka Ölçeği, WISC-R, Bilişsel Yetenek, Sözel Performans, Psikometri, Çocuk Psikolojisi, Uyarlama

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Sorumlu yazarın iletişim e-posta adresi: psk.cihat@gmail.com

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinali David Wechsler tarafından geliştirilmiş olup, bu geliştirilmiş formun uyarlama çalışması 2015 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanım ve uygulama izinleri, orijinal WISC telif hakları ve uyarlamaya yayımlayan kurumun politikalarına tabidir. Testin akademik referansı 2015 yılına aittir.

Ölçeğin orijinal PDF'i aşağıdaki adresten indirilebilir: [wechsler-cocuklar-icin-zeka-olcegi-gelistirilmis-formu-toad.pdf](#)

Referanslar

Çelik, C., Yiğit, İ. ve Erden, G. (2015). Wechsler Çocuklar için Zeka Ölçeği Geliştirilmiş Formunun

doğruluk faktör analizi: Normal zihinsel gelişim gösteren çocukların oluşturduğu bir örneklem.
Türk Psikoloji Yazıları, 18(35), 21-29.

Makalenin orijinal linki: turkpsikolojiyazilari.com

Wechsler Çocuklar İçin Zeka Ölçeği Geliştirilmiş Formu Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

2 üst boyut 10 alt boyut ve 2 yedek boyut

Sözel (6 Test):

Genel Bilgi
Benzerlikler
Aritmetik
Yargılama
Sözcük Dağılımı
Sayı Dizisi

Performans (6 Test):

Resim Tamamlama
Resim Düzenleme
Küplerle Desen
Parça Birleştirme
Şifre
Labirent